

Základní škola Frýdek-Místek
Československé armády 570, 738 01 Frýdek-Místek

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOST ŠKOLNÍ DRUŽINY

ŠKOLNÍ ROK 2022-2023

- I. CELOROČNÍ PLÁN
- II. REŽIM ŠKOLNÍ DRUŽINY
- III. MATERIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

I. CELOROČNÍ PLÁN

Výchova dětí mimo vyučování tvoří významnou součást výchovného procesu. Zájmová činnost dětí je jedním z nejdůležitějších prostředků výchovy a tvoří hlavní obsahovou náplň výchovy mimo vyučování. Má velký význam pro individuální i společenský rozvoj dítěte a silně ovlivňuje všechny stránky jeho osobnosti.

Úkoly ŠD:

1. Aktivně spolupracovat s třídními učiteli a rodiči žáků.
2. Pravidelně střídat činnosti a odpočinek a všechny zájmové činnosti přizpůsobovat požadavkům dětí.
3. Dbát na estetické prostředí ve školní družině a využívat k tomu výtvarných činností jednotlivých oddělení. Citlivě formovat estetické cítění dětí.
4. Podněcovat zájem o samostatnou četbu knih a časopisů a při přípravě na vyučování využívat zábavné formy práce, vědomostní hry.
5. Vést děti k šetření veřejného i soukromého majetku, k ochraně životního prostředí, třídění odpadu a environmentální výchově, pěstovat v nich lásku a cit k živé přírodě i ke zvířatům.
6. Pravidelně se věnovat sportovním činnostem a zlepšovat pohybový projev dětí. Upevňovat zdraví a odolnost organismu pravidelným pobytem v přírodě. Podporovat zdravou soutěživost při sportovních hrách a soutěžích.
7. Výchovu směřovat k rozvoji osobnosti dítěte při zdůraznění respektu k lidským právům, vzájemnému porozumění, k míru a k toleranci. Důsledně se zabývat výchovou proti intoleranci, rasismu a xenofobii.
8. Vést děti k odpovědnosti za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jejich věku, kolektivní spolupráci, prohlubování sebeúcty, komunikačním dovednostem, pocitům bezpečí a spoluprožívání.
9. Spolupracovat při akcích školy.
10. Plnit a rozvíjet ŠVP „Člověk a jeho svět“ (viz ŠVP – školní družiny) a v této oblasti spolupracovat s vyučujícími.
11. Zodpovídat za kázeň a bezpečnost dětí a plnit úkoly ŠD.
12. Spolupracovat s městskými školními družinami a Střediskem volného času KLÍČ.
13. Účastnit se soutěží městských školních družin.
14. Spolupracovat s MŠ při návštěvách na „osmičce“.
15. Využívat při řízených činnostech odborné učebny školy (podle rozvrhu hodin).
16. Využívat učebny TV a hernu ŠD.
17. Využívat venkovní oplocené prostory určené k aktivitám ŠD.
18. Podporovat dopravní výchovu.

II. REŽIM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Provoz ŠD: 6.00 – 8.00 hod. a 11.40 – 17.00 hod.

6.00 – 8.00 hod. – rekreační činnost před vyučováním, stolní a společenské hry, dětské časopisy, pohádkové knihy, dětské karetní hry, pexeso, stavebnice, rekreační kreslení, zpívání, soutěže, krátká relaxační cvičení.

11.40 – 14.00 hod. – oběd, četba, rekreační a odpočinková činnost.

14.00 – 15.00 hod. - řízená zájmová činnost (společenskovědní, přírodovědná, sportovní, výtvarná, pracovní, hudební), vycházky do přírody.

15.00 – 17.00 hod. – příprava na vyučování (individuální psaní domácích úkolů, prohlubování a procvičování učiva, hlasité čtení, křížovky, hádanky, didaktické a námětové hry), rekreační, relaxační, společenské a stolní hry, stavebnice, odpočinková činnost.

Chování žáků v době pobytu ve školní družině:

1. Žáci se řídí režimem a řádem školní družiny.
2. Neodcházejí ze školní družiny bez vědomí vychovatelky.
3. Zdraví všechny dospělé osoby v budově školy.
4. Nenosí do školy ani školní družiny cenné předměty, hračky, větší obnosy peněz, herní konzoly, tablety, mobilní telefony. (V případě nutnosti si uschovají peníze u své vychovatelky).
5. Při hromadném přesunu dodržují dopravní předpisy a zásady bezpečnosti.
6. Jsou povinni šetřit společný majetek školní družiny. Úmyslně způsobenou škodu nahradí rodiče.
7. Vzájemně si neubližují a chovají se ve školní družině, v jídelně i při pobytu v přírodě tak, aby neohrozili sebe ani zdraví jiných dětí.
8. Žákům je důrazně zakázáno užívat jakékoliv návykové látky.

III. MATERIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny určuje vedení školy. Částku je možno uhradit v měsíčních splátkách vždy k patnáctému dni v měsíci, nebo na období září-prosinec do 20. září a za období leden-červen do 20. ledna daného školního roku.

Platbu je možné provést bezhotovostně převodem na účet školy, případně hotově u vedoucí vychovatelky školní družiny.

Čerpání finančních prostředků je konzultováno s vedením školy.

TÉMATICKÝ PLÁN ŠD

V LESE....

Známe les? Víme, jak se správně chovat v lese? Poznáme stromy, které tvoří les, popř. rostou v našem okolí?

V průběhu školního roku se budeme více zajímat o některé dřeviny a dozvídat se o nich zajímavé informace.

Přiblížíme si les ve všech jeho ročních obdobích, jeho vývoj, zvěř i rostliny. Jak vypadá život v lese na jaře, v létě, na podzim a v zimě.

V pohádkách se budeme dozvídat příběhy různých postav spojených s přírodou a jednotlivých zvířátek a dozvídat se tak o jejich zvyklostech. Kdo v noci bdí a ve dne spí? A kdo prospí celou zimu? Kdo je čistotný a kdo se hrabe v odpadcích? Kdo a jak dlouho se stará o svá mláďata? Kdo je vynikající stavitel? Kdo má nejlepší spižírnu? Kdo si na koho brousí zuby?

Jaro, léto, podzim, zima rok uteče jako voda, a tak je potřeba si každou chvíli pořádně užít.....

Podzim (září, říjen, listopad)

- **Září:** Seznámení se se spolužáky, utváření nových kolektivů – rozdělení dětí do jednotlivých oddělení školní družiny.
- Seznamovací a sebezpoznávací hry. Děti se seznamují mezi sebou. Téma: nakresli kamaráda. Všímací si jeho charakteristických rysů. Seznámení s prvňáčky, navázání kamarádských vztahů pomocí adaptačních her.
- Dodržování a vytváření pravidel mezi dětmi, péče o školní potřeby a hry.
- Kdo jsem a co mám rád – hry na posílení přátelských vztahů mezi dětmi, starší žáci pomáhají mladším.
- Týdenní projekt: „Moje rodina“. Povídání o prázdninách, výtvarné zpracování zážitků z prázdnin s rodinou. Koláže, obrázky, fotografie z prázdnin....
- Orientace ve škole – podrobná prohlídka, seznámení se s okolím školy a školním hřištěm (především pro žáky prvních ročníků).
- Podrobné a pečlivé seznámení se s vnitřním řádem ŠD, poučení o chování, bezpečnosti a ochraně zdraví. Poučení o chování v odborných učebnách a dílnách.
- Pohádka pro měsíc září: „O hajném Robátku a jelenu Větrníkovi“. Čtení na pokračování.
- Turistická vycházka (Štandl) – chování v přírodě. Týdenní projekt: „Lesní pravidla“! Co můžeme, a naopak nesmíme dělat v lese?
- Tematické vycházky do přírody, pozorování změn a následné výtvarné znázornění s užitím přírodnin.
- Strom měsíce září – jeřáb. Roste v okolí naší školy? Seznámení se s vybranou dřevinou, její charakteristikou. Následné výtvarné zpracování s použitím plodů jeřábu.
- Tematické vycházky, místo, kde žijeme, naše město, náš domov.
- První podzimní den 23. září – připomeneme si.
- **Říjen:** Vycházka do podzimního lesa. Poznáme stromy, které tam rostou? Které už opadávají a proč?
- Strom měsíce října – bříza. Jaké známe druhy břízy, k čemu se využívá, je léčivá...? Hledáme odpovědi na všechny otázky.
- Výroba draků. Drakiáda–zábavné odpoledne s pouštěním vlastnoručně vyrobených draků. Výroba erbů–každý drak má svého rytíře. Dračí soutěže, soutěživé aktivity (plnění siláckých disciplín). Využití herny školní družiny.
- Týdenní projekt „Máme rádi zvířata“ u příležitosti Světového dne hospodářských zvířat (2. 10.) a Světového dne ochrany zvířat (4. 10.). Povídání o zvířatech, jak se chystají na zimu, stěhovaví ptáci, krmení zvířat v zimních měsících (čím můžeme pomoci).
- Pohádka pro měsíc říjen: „Medvídek Pú“. První vydání této knížky bylo 14. 10. 1926. Čteme si a promítáme jeho příběhy.
- Zvířátka a jejich podzimní svět, svět bajek. Zvířata žijící v zajetí – beseda: Zvířata v ZOO, v oborách, používaná k pokusům, v cirkuse (krocení a drezura), s čím souhlasíme, a co se nám naopak nelíbí.
- Sběr kaštanů a žaludů pro lesní zvěř.

- Týdenní projekt: „Mé domácí zvířátko“ – beseda o našich zvířecích mazlíčcích, jak o ně pečujeme. Co je to canisterapie, hippoterapie? Malujeme své oblíbené zvíře, domácího mazlíčka.
- „Zachraň strom“ – týdenní projekt (u příležitosti Dne stromů 20. 10.). Sběr starého papíru.
- Barvy kolem nás. Pozorování přírody, poznáváme podzimní plody, houby, sbírka listů, lisování, sběr kaštanů – výroba zvířátek, práce s vylisovanými listy, zakládání herbářů, koláže, výtvarné práce z přírodních materiálů s podzimní tematikou.
- Podzim na zahradě, poznáváme ovoce a zeleninu našimi smysly (podle chuti, hmatu, čichu, zraku). Modelování ovoce a zeleniny z plastelíny, modelovací hmoty.
- Týdenní projekt: „Jablíčkový“. Jak vypadá jablko, její listy, jaké má květy, plody? Namalujeme si donesená jablka, zpracujeme ve školní kuchyňce (ovocný salát, závin...).
- **Listopad:** Čas strašidel a kouzel. Čtení pohádek a pohádkových příběhů o strašidlech.
- Výroba strašidýlek z přírodnin a jiných materiálů. Čarodějnický rej–zábavné odpoledne v jednotlivých odděleních školní družiny.
- Strašidýlkování – akce pro všechny děti školní družiny, tajuplná stezka plná strašidel a úkolů, zaklínadel, lektvarů, nadpřirozených bytostí (dlabání dýní, strašidelná výzdoba).
- Uvaříme si dýňovou polévku ve školní kuchyňce.
- Pohádka pro měsíc listopad: „Liška Bystrouška“. Kdo zhudebnil její příběhy? Kde je umístěna socha Bystroušky? Hledáme odpovědi.
- 2. 11. Památka zesnulých „Dušičky“ – beseda (čas symbolického prolínání světa živých a zesnulých).
- Svět kolem nás – naše město, lidé kolem nás, naše rodina, kamarádi. Pokusíme si vyrobit rodokmen naší rodiny, maketu našeho města.
- Strom měsíce listopadu - dub. Jaké má plody, kdo si na nich rád pochutnává? Máme duby v okolí naší školy?
- 11. 11. – Svátek svého Martina – přijede na bílém koni? Výtvarné zpracování.
- 16. 11. – Světový den poezie. Pokusíme se složit krátkou básničku. Není to tak jednoduché!
- Připomínáme si významná data a státní svátky.

Zima (prosinec, leden, únor)

- **Prosinec:** S čerty nejsou žerty. Povídání o čertech, pohádkové příběhy s čerty. Výroba čertíků a andělů. Výzdoba ŠD. Pekelný karneval –zábavné odpoledne, čertovské hry, výroba masek, malování, povídání o tradici Mikulášského nadělování.
- Týdenní projekt: „Adventní čas“ – výroba věnců, svícňů, vánoční výzdoby. Co je to „Advent?“
- Výroba dárečků a novoročních přání pro seniory. Pečení a zdobení perníčků.
- Výroba drobných vánočních dárků, přání a dekorací pro rodinné příslušníky, přátele a kamarády.
- Vánoční Jarmark.

- Posezení u stromečku, osvojování vánočních zvyků, písní, říkadel, poslech vánočních písní i z jiných regionů a z jiných zemí. Povídání: Jak slavíme Vánoce v rodinném kruhu? Jak slaví Vánoce v cizině? Kdo kde nosí dárečky?
- Pohádka pro měsíc prosinec: „Krakonoš“. Odkud se vzal? Kde stojí jeho chalupa? Které hory chrání? Čtení a promítání Krkonošských pohádek na pokračování.
- Strom měsíce prosince – jedle. Roste v okolí naší školy? Má nějaké plody? Opadává v zimě?
- Lidové pranostiky – „Lucie noci upije a dne nepřidá“, „Na Nový rok o slepičí krok“, „Na tři krále o krok dále“, „Na Hromnice o hodinu více“ ... Co všechny tyto pranostiky znamenají, jaký význam má zimní slunovrat?
- Vánoční výzdoba ŠD. 21. prosince nám začíná vládnout paní Zima.
- **Leden:** Kolik vloček napadne, tolik krůčků do království ledu.
- Pohádka pro měsíc leden: „O dvanácti měsíčkách“. Pokusíme se převyprávět celou pohádku.
- Týdenní projekt: „Svátek Tří králů“ - výtvarné a dramatické ztvárnění příběhu.
- Zimní sporty: druhy zimních sportů a pravidla jaká je při nich třeba dodržovat (pohybové aktivity, soutěže ve sněhu, sáňkování, bobování). Pohádkové zimní olympijské hry (zábavné odpoledne).
- Využití herny školní družiny – simulace zimních sportů, běh na lyžích, lyžování. Posilovací a protahovací cvičení.
- Koláže a kresby zimních sportů. Zima a sníh je všude kolem nás – zahřejeme se hrami v místnosti.
- Celo-družinová soutěž o nejhezčí sněhovou stavbu (podle počasí). Pohádkové stavby ve sněhu pro zimní skřítky.
- Strom měsíce ledna – smrk. Jak ho rozeznáme od jedličky? Který škůdce ho nejvíc napadá? K čemu se používá smrkové dřevo?
- Výtvarná soutěž na předem dané téma (Lesní svět).
- Vyrábíme kalendář ročních období, popř. celoroční kalendář.
- **Únor:** Tajemný život ve sněhu a ledu, zemi sněhuláků. Poznáváme kraje věčného ledu, aneb kde všude máme věčný sníh a kdo si v něm libuje?
- Masopustní týden – příprava na karneval, výroba masek, škrabošek zvyky masopustu, seznámení s lidovou tradicí. Dětský karneval – akce pro všechny děti.
- Pohádka pro měsíc únor: „Říkání o víle Amálce“. Kdo napsal příběhy o víle, která chrání všechna zvířátka a celý les svými kouzly? Čteme si na pokračování.
- 14. února - Sv. Valentýn – svátek všech zamilovaných (výroba přáníček, povídání o původu tohoto svátku).
- Strom měsíce února – buk. Poznáme listy a plody buku? Roste v okolí naší školy? Je jeho dřevo tvrdé, nebo měkké?
- Zimní vycházky do přírody. „Nová tvář města a přírody v zimě.“ Následné výtvarné ztvárnění.
- Vycházka do lesa a přírody zaměřená na ochranu zvířat: „Zvířátka, co děláte v zimě?“ (stopy zvířat, krmení zvěře a ptactva). Na vycházce najdi rampouch, přivoň si ke sněhu, sklouzni se na ledu.

- Celo družinová soutěž ve vybíjení. Vybraní žáci soutěží o mistra ŠD. Vybíjená plyšovým míčem v herně školní družiny.
- Zimní pořekadla a pranostiky. Jaké známe a co znamenají? Umíme vysvětlit jejich význam?

Jaro (březen, duben, květen, červen)

- **Březen:** Příroda se probouzí, kdopak už vstává a kdopak ještě spí? Pozorujeme jarní přírodu, poznáváme jarní květiny, malujeme zvířata a jejich mláďata. Poslouchej zpěv ptáků, přivoň si k trávě, ochutnej pampeliškové listí, sedmikrásku, dotkni se kmene stromu.
- Pohádka pro měsíc březen: „Maková panenka a motýl Emanuel“. Přečteme si jejich příběhy a namalujeme jeden z nich.
- Malování v přírodě, na chodníku, výrobky zaměřené na jarní tematiku. Jarní věnec z přírodnin.
- Bylinkové truhlíky v učebnách školní družiny.
- Sport a pohyb – povídání o tom, jak je pro nás pohyb důležitý, naše oblíbené sporty, koníčky, zájmy, trávení volného času
- Poznávání našich smyslů (vést k mezilidským vztahům, vést k ohleduplnosti a pochopení k tělesně a smyslově postiženým lidem).
- Týdenní projekt: „Já a moje tělo“ - nač slouží oči, uši, jak se orientují nevidomí, co slyšíme? (poznávání hmatem, čichem, sluchové hádanky). Zvládneme pohyb se zavázanýma očima, po jedné noze, dorozumíme se beze slov?
- 8. březen (MDŽ) – připomínáme si svátek všech žen.
- Březen – měsíce knihy. V jednotlivých odděleních beseda o knihách. Kterou právě čteme? Návštěva knihovny v Místku.
- Strom měsíce března – vrba. Kde nejvíc roste vrba? Ve které pohádce se objevuje? Na co se využívá vrbové proutí?
- 20. březen – první jarní den.
- 28. březen – Mezinárodní den učitelů (kdo to byl J. A. Komenský).
- Pomoc při přípravě zápisu dětí do prvních tříd (výroba dárečků pro budoucí prvňáčky).
- Co je to cyklistika? Jak by mělo být naše kolo vybaveno, na co nesmíme zapomenout?
- **Duben:** Měsíc bezpečnosti (jak se chováme jako účastník silničního provozu, návštěva dopravního hřiště. Co znamená BESIP? Známe pravidla silničního provozu? Jak se musíme chovat jako chodci, cyklisté?
- Chystáme se na svátky jara – jarní výzdoba v odděleních ŠD „Vítání jara.“
- Aprílové dovádění – kdo koho nachytal, kde a proč to všechno vzniklo? Hledáme původ aprílových žertíků. Veselé pokusy a jiné legrace.
- Daruj úsměv – čteme si a vyprávíme vtipy. Umíme rozesmát druhé? Dokážete vy sami vymyslet nějaký vtip?

- Výrobky a výtvarné práce zaměřené na Velikonoce – velikonoční zvyky a tradice, různé techniky zdobení velikonočních vajec, velikonoční přání, velikonoční věnec na dveře.
- Oslava Dne Země 22. dubna.
- Strom měsíce dubna – olše. Je to keř, nebo strom? Výlet za Olší k řece Ostravici.
- Týdenní projekt „Recyklované tvoření“. Výchova k ekologii, recyklaci a zpracování odpadů. Vyrábíme z odpadu, aneb: „Ze starého nové.“ Jak můžeme sami přispět k čistější planetě Zemi?
- Pohádka pro měsíc duben: „Broučci“. Čtení pohádkových příběhů na téma přírody, broučků a malých zvířátek. Promítneme si večerníček Broučci.
- Týdenní projekt. „Čarodějnický týden ve ŠD“ - soutěž o nejhezčí čarodějnici, vysvětlení tradice upalování čarodějnic 30. 4. Co je to „Filipjakubská noc?“ Pohádky o čarodějnicích a kouzlech, kreslení a výroba čarodějnic a jejich kouzelných lektvarů.
- **Květen:** Měsíc lásky. Proč se tak tomuhle měsíci říká?
- Květnové pranostiky: „Sníh v máji, hodně trávy“, „Studený máj, v stodole ráj“, „V máji hřímoty nedělají trampoty“.
- Strom měsíce května – lípa. Namalujeme si list lípy. Je to léčivý strom? Co všechno o tomhle stromu víme?
- Dny zdraví ve školní družině. 8. 5. – Mezinárodní den Červeného kříže, první pomoc, zdravá výživa a životní styl.
- Vycházka do lesa, pozorování změn, ke kterým došlo přes zimu. Uvidíme ptačí hnízdo? Návštěva Faunaparku s opékáním párků, vitím věnců.
- Připomínáme si významná data 1. 5. – Svátek práce, 8. 5. – Den vítězství.
- 4. 5. – Den hasičů. Proč nesmíme v lese rozdělovat oheň?
- Výroba dárečků a přáníček ke Dni matek (druhá neděle v měsíci).
- Pohádka pro měsíc květen: „Rákosníček“. Existuje rybníček Brčálník, ve kterém Rákosníček bydlí?
- 31. 5. – Den otvírání studánek.
- **Červen:** „Cesta kolem světa aneb prstem po mapě“ - oblíbená místa, vyprávíme, kde jsme byli, kam se chceme podívat o prázdninách (rostliny, živočichové, zajímavosti), vyprávíme si o místech, kde bychom chtěli strávit prázdniny. Malování letní tematiky, přírody, zvířat, letní koláže.
- Strom měsíce června – jasan. Co se vyrábí z jasanového dřeva? Poznáme jasan? Má nějaké plody?
- Vyrábíme si mapu s místy, na kterých jsme našli stromy za celý školní rok.
- Pohádka pro měsíc červen: „Ferda Mravenec“. Přečteme si některé jeho příběhy a vyrobíme jeho puntíkový šátek.
- 1. červen – Slavíme Mezinárodní den dětí – spolupráce s prvním stupněm.
- Třetí červnovou neděli slavíme Den otců (výroba přáníček a dárečků pro tatínky a dědečky). Povídáme si o profesi našich tatínků, čím bychom chtěli být my sami v dospělosti.
- Rozloučení se školním rokem – příprava na prázdniny, pohádková diskotéka s královskou hostinou.
- 21. 6. nám začíná léto.